

Oude prentbriefkaarten: de Sint-Pietersberg

IX. "Châlet Lichtenberg" (2)

B.G. GRAATSMA, Koningsplein 9, Maastricht

Nogmaals het "Châlet", in deze aflevering echter vooral aandacht voor het omliggende landschap van de Maasdalhelling. De hier afgebeelde "ansichten" tonen alle drie hetzelfde deel van de St.-Pietersberg, resp. vóór 1909, rond 1918 en in 1923, gezien vanaf de oude torenruïne Lichtenberg.

De eerste en oudste "ansicht", afgestempeld op 20 juni 1909, bevat een uitzicht op het noordoosten en toont de fraaie ligging van het châlet op de Maasdalhelling. De foto is genomen in de (na)zomer vanaf het grazige terrein aan de voet van het ruïne Lichtenberg. Rechts voor het châlet is het later door Platanen omzoomde deel van de Wilhelminaweg te onderscheiden. Op de gevel van het châlet prijkte toen nog de tekst "Café restaurant Lichtenberg", later gewijzigd in "Châlet Lichtenberg" (vgl. de vorige aflevering en volgende Ansicht). Behalve het châlet valt op deze helling en steile, onbegroeide kalkkrotswand op waarin nog iets te onderscheiden is dat op een groeve-ingang duidt (een oude ingangspartij van het uitgestrekte gangstelsel Slavante?). De Wilhelminaweg vanaf het châlet richting Lichten-

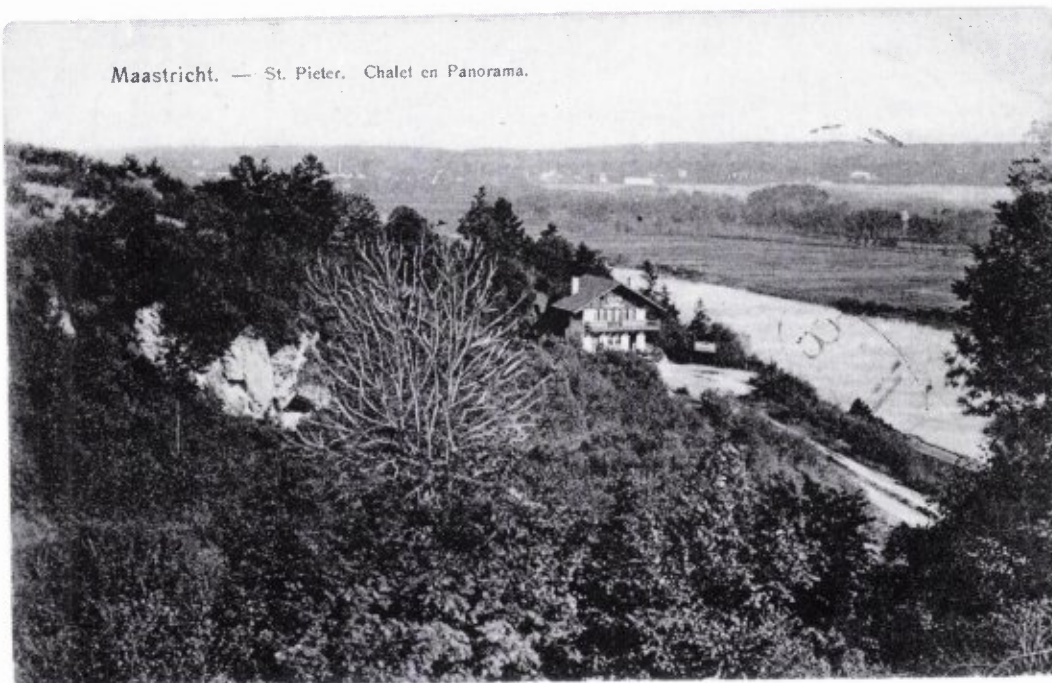
berg volgend moet die mergelrots ergens halverwege aan de rechterzijde gelegen hebben. Van het op deze kaart zichtbare deel van de St.-Pietersberg lijkt een groot oppervlak bedekt te zijn met een ruige, vaak ook houtige vegetatie. Een uitzondering hierop vormt de meer open begroeiing — (schraal/kalk-?) grasland met enkele verspreid voorkomende struiken — herkenbaar in de linker bovenhoek op het plateau van de berg. Enigszins merkwaardig in deze zomerse situatie is de geheel kale boom links van het midden.

De tweede (ongedateerde) "ansicht" toont de lokatie rond 1918. De foto graaf bevond zich nu echter bovenop de oude torenruïne van Lichtenberg vanwaar men een schitterend panoramisch uitzicht had over het Maasdal, in dit geval richting Maastricht (links

aan de horizon). Aan de overzijde van de Maas is geheel rechts tussen de bomen het dorp Heugem te onderscheiden en links daarvan de met bomen omzoomde weg naar Maastricht. De afbeelding toont de nog niet gekanaliseerde Maas in de zomer bij laagwater, herkenbaar aan de grotendeels drooggevalen binnenbocht aan de zijde van de Hoge Kanaaldijk (de vorige Ansicht gaf de situatie bij hoogwater weer; vgl. ook de vorige aflevering). De tekst op de gevel van het châlet was inmiddels gewijzigd in "Châlet Lichtenberg". Aan het gebruik als café-restaurant moet vóór 1917 een einde zijn gekomen. Een toeristische wandelgids uit 1917/18 vermeldt nl. dat het châlet "vroeger een café" was, maar "thans alleen een gelegenheid, waar men op een gids voor de grot kan wachten". Vóór het châlet is het met Platanen omzoomde deel van de Wilhelminaweg zichtbaar. Ook deze prentbriefkaart laat een dominantie van bomen en struiken op dit deel van de oosthelling zien.

De derde en meest recente "ansicht" is afgestempeld op 16 augustus 1924. Ook deze foto is genomen vanaf de oude torenruïne, ditmaal in de zomer van 1923 en toont een zicht op het noorden richting Maastricht. De afbraak van dit deel van de oostflank was in volle gang en reeds ver gevord-

Maastricht. — St. Pieter. Chalet en Panorama.

derd. De Wilhelminaweg behoorde toen al tot het verleden. Met het verdwijnen van die Wilhelminaweg in 1922 verloor het châlet zijn betekenis als rust- en vertrekpunt voor wandelaars en bezoekers van het gangenstelsel Slavante. Na nog een aantal jaren aan de rand van de ENCI-groeve te hebben gestaan, is het ge-

bouw eind 20er - begin 30er jaren afgebroken. Op ongeveer dezelfde plaats bevindt zich thans de directeurswoning, een "moderne" versie van het voormalige châlet. Plaatselijk zijn op deze afbeelding tussen de vele bomen en struiken nog enkele plekken met een meer open, grazige vegetatie te herkennen zoals links van het

midden direkt boven de aangesneden kalksteen. De in aflevering V, VI en VIII reeds genoemde solitaire boom nabij het terras van café Ogg is hier zichtbaar langs het kanaal. Rechts van die boom was langs de Lage Kanaaldijk reeds de plaats vrijgemaakt waar in 1924 het eerste ENCI-kantoor gebouwd is (vgl. aflevering V).

